

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.01.0182.N.-

A.F. eiseres,

vertegenwoordigd door Mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 9051 Gent, Driekoningenstraat 3, alwaar keuze van woonplaats wordt gedaan,

tegen

BENECOR, naamloze vennootschap, met maatschappelijke zetel gevestigd te 2100 Deurne, Tweemontstraat 66-70, ingeschreven in het handelsregister te Antwerpen : nummer 260.110,

verweerster,

vertegenwoordigd door Mr. Ludovic De Gryse, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1060 Brussel, Henri Wafelaertsstraat 47-51, alwaar keuze van woonplaats wordt gedaan.

I. Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen de arresten, op 11 september 2000 en 15 juni 2001 gewezen door het Arbeidshof te Antwerpen.

II. Rechtspleging voor het Hof

Afdelingsvoorzitter Robert Boes heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Anne De Raeve heeft geconcludeerd.

III. Middelen

A. In zoverre het cassatieberoep gericht is tegen het arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 11 september 2000.

Eiseres voert in haar verzoekschrift een middel aan.

Geschonden wettelijke bepalingen

- artikel 1, §4, b), 4, tiende en elfde alinea, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, in de stand na de wijziging door artikel 7 van de wet van 7 juli 1994 tot wijziging van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en van de wet van 10 juli 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede van de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen ;

- artikel 839decies van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, goedgekeurd bij Besluit van de Regent van 27 september 1947, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 14 september 1992 tot uitvoering van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk ;

- de artikelen 16, 17, inzonderheid §1, en 18 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden.

Aangevochten beslissing

Het arbeidshof wijst in het bestreden arrest, rechtsprekend over de vordering van eiseres tot het verkrijgen van de vergoeding bepaald in artikel 17, §1, van de wet van 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, begroot op 662.987 BEF, en de vergoeding bepaald in artikel 16 van diezelfde wet, begroot op 1.325.974 BEF, die vorderingen af door het hoofdberoep van verweerster gedeeltelijk gegrond te verklaren - in het hieronder bestreden arrest van 15 juni 2001 verbeterd in "volledig gegrond" - en te zeggen voor recht dat eiseres niet viel onder de ontslagregeling bepaald in de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, zodat de daarop gebaseerde vergoedingen niet verschuldigd zijn, op grond van de volgende motieven :

"Overwegende dat artikel 1, §4, b, 4, alinea 10 en 11, van de wet van 10 juni 1952, betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, bepaalt :

'De Koning kan de syndicale afvaardiging van het personeel der onderneming ermede belasten de opdrachten uit te oefenen van de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, wanneer de onderneming gewoonlijk gemiddeld minder dan 50 werknemers tewerkstelt. In dat geval genieten de leden van de syndicale afvaardiging, onverminderd de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomsten die voor hen gelden :

a) Dezelfde bescherming als de leden die het personeel van de comités vertegenwoordigen zoals die worden bepaald in de wet van 19 maart 1991, houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat personeelsafgevaardigden ; deze bescherming vangt aan op de datum van het begin van hun opdracht en eindigt op de datum van de volgende verkiezingen, door de Koning in uitvoering van artikel 1, §4, b), zesde lid, vastgesteld, voor de aanwijzing van de personeelsafgevaardigden van de comités';

Dat dit gebeurde bij artikel 84 van het koninklijk besluit van 18 oktober 1990, thans, na de inwerkingtreding van het wijzigend koninklijk besluit van 14 september 1992, bij artikel 839decies van het ARAB, dat bepaalt :

‘Bij ontstentenis van een comité worden de opdrachten van dit comité uitgeoefend door de vakbondsafvaardiging van het personeel van de onderneming, en wanneer er geen vakbondsafvaardiging dient te worden opgericht, op de wijze door ons bepaald.’ (bladzijde 7, eerste tot vierde alinea van het arrest)’.

Overwegende dat de wetgever een duidelijk onderscheid maakte tussen de bescherming van rechtswege die de kandidaten en de verkozen leden van het veiligheidscomité op grond van de wet van 19 maart 1991 genieten en de bijzondere bescherming die de syndicale afgevaardigde in een bedrijf van minder dan 50 werknemers te beurt valt, door uitdrukkelijk te stellen dat deze laatste bescherming slechts een aanvang neemt op de datum van het begin van hun opdracht.

*Dat hieruit volgt dat wanneer de syndicale afgevaardigde in een bedrijf van minder dan 50 werknemers zijn functie van het veiligheidscomité niet daadwerkelijk uitoefent, deze opdracht geen aanvang heeft genomen en hij/zij geen aanspraken kan doen gelden op de bijzondere ontslagbescherming bepaald bij de wet van 19 maart 1991 (Vannes, V., *La protection contre le licenciement du délégué syndical exerçant les missions des membres du comité de sécurité et d’hygiène*, J.T.T., 1992, 2; Van Wassenhove, S., *Controverses sur la protection contre le licenciement réservée au délégué syndical exerçant les missions des membres du comité de sécurité et d’hygiène*, J.T.T., 1995, 381).*

Dat immers artikel 839decies geen afbreuk kan doen aan het bepaalde in bovenvermeld artikel 1, §4, van de wet van 10 juni 1952 waar uitdrukkelijk aan de voorziene bescherming de voorwaarde wordt gekoppeld dat deze slechts aanvangt op de datum van het begin van hun opdracht.

Dat de zinsnede ‘op de datum van het begin van hun opdracht’ derhalve niet betekent, zoals (eiseres) voorhoudt, dat het om de datum zou gaan dat de vakbondsafgevaardigde over de mogelijkheid zou beschikken om de taken van het veiligheidscomité uit te oefenen.

Dat advocaat-generaal S. D'Halleweyn terzake in zijn schriftelijk advies terecht opmerkt en het (arbeidshof) dezelfde mening is toegedaan :

'Nu de wetgever expliciet de bescherming laat ingaan bij het begin van de opdracht, dient deze datum concreet, dit wil zeggen aan de hand van feitelijke elementen, te kunnen worden vastgesteld.

Zulke vaststelling is dan ook maar mogelijk als een effectief optreden van de syndicaal afgevaardigde kan worden aangetoond, waaruit deze aanzet blijkt'. (blz. 8, tweede tot zevende alinea van het arrest)

en

"Overwegende dat de last van het bewijs, dat (eiseres) de opdracht daadwerkelijk had aangevat en waarnam, bij haar berust ; dat zij daarin faalt". (blz. 9, tweede alinea van het arrest)

Grieven

Artikel 1, §4, b, 4, tiende alinea, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, zoals in deze zaak van toepassing, verleende aan de Koning de bevoegdheid om de vakbondsafgevaardigde ermee te belasten de opdrachten uit te oefenen van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen.

De Koning heeft van die bevoegdheid gebruik gemaakt door in artikel 839decies van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, zoals in deze zaak van toepassing, te bepalen dat bij ontstentenis van een comité de opdrachten van dit comité worden uitgeoefend door de vakbondsafvaardiging van het personeel van de onderneming.

Ingevolge de voornoemde bepalingen worden de opdrachten van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen van rechtswege uitgeoefend door de vakbondsafvaardiging, zonder dat wordt vereist dat de vakbondsafvaardiging op de een of andere wijze blijk geeft van de intentie die opdracht uit te voeren.

Artikel 1, §4, b, 4, elfde alinea, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, zoals in deze zaak van toepassing, bepaalt dat de leden van de vakbondsafvaardiging in dat geval dezelfde bescherming

genieten als de leden die het personeel (in) de comités vertegenwoordigen, zoals die wordt bepaald in de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, en dat die bescherming aanvangt op de datum van het begin van hun opdracht.

Artikel 839decies van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming wijst de opdrachten van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen van rechtswege toe aan de vakbondsafvaardiging, zodat de opdracht van haar leden begint op het ogenblik dat zij de voorwaarden vervullen waaronder de opdrachten van dat comité door de vakbondsafvaardiging worden uitgeoefend, dit is vanaf het ogenblik waarop in een onderneming die gewoonlijk gemiddeld minder dan vijftig werknemers tewerkstelt, een vakbondsafvaardiging wordt samengesteld.

Het begin van “de opdrachten van dit comité” waarvan sprake in artikel 839decies van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, in een onderneming die gewoonlijk gemiddeld minder dan vijftig werknemers telt en waar geen comité is, valt voor de leden van de vakbondsafvaardiging dan ook samen met het begin van hun opdracht als vakbondsafgevaardigde en de woorden “de datum van het begin van hun opdracht” gebruikt in artikel 1, §4, b, 4, elfde alinea, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen verwijzen derhalve naar het begin van hun opdracht als lid van de vakbondsafvaardiging.

Het arbeidshof voegt aan de voornoemde bepalingen, zoals in deze zaak van toepassing, een voorwaarde toe door te oordelen dat het niet volstaat dat eiseres vakbondsafgevaardigde was bij verweerster, waarvan het arbeidshof vaststelt dat het een onderneming is die gewoonlijk gemiddeld minder dan 50 werknemers tewerkstelt, maar bovendien vereist dat zij het bewijs levert dat zij als vakbondsafgevaardigde de functie van het comité daadwerkelijk had aangevat en waarnam.

Hieruit volgt dat het arbeidshof niet wettig kon beslissen dat de vordering van eiseres tot het verkrijgen van de vergoedingen bepaald in de artikelen 16 en 17 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere

ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden ongegrond is (schending van alle in de aanhef van het middel vermelde bepalingen).

B. In zoverre het cassatieberoep gericht is tegen het arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 juni 2001.

Eiseres voert in haar verzoekschrift een middel aan.

Geschonden wettelijke bepalingen

- *artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek ;*
- *de artikelen 15 en 39 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten ;*
- *artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering ;*
- *artikel 16 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden ;*
- *artikel 22 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983, gesloten in het Paritair Comité voor de papier- en kartonbewerking, betreffende het statuut van de syndicale afvaardiging, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 19 maart 1984.*

Aangevochten beslissing

Het arbeidshof verklaart in de bestreden beslissing, rechtsprekend over de vordering van eiseres tot het verkrijgen van de forfaitaire vergoeding van één jaar loon bepaald in de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983, gesloten in het Paritair Comité voor de papier- en kartonbewerking, betreffende het statuut van de syndicale afvaardiging, begroot op 662.987 BEF, en een opzeggingsvergoeding van 47.079 BEF, zoals geformuleerd in de conclusie die eiseres op 16 november 2000 neerlegde ter griffie van het arbeidshof, die vorderingen onontvankelijk wegens verjaring op (grond) van de volgende motieven :

“Dat de artikelen 807 en 1042 van het Gerechtelijk Wetboek de mogelijkheid bieden de vordering in de loop van het geding te wijzigen of uit te breiden voor zover de nieuwe vordering gesteund is op een feit of akte in de dagvaarding vermeld en zij geformuleerd wordt bij op tegenspraak genomen conclusie.

Dat (verweerster) beaamt dat in casu aan deze voorschriften wordt voldaan.

Overwegende dat de artikelen 807 en 1042 van het Gerechtelijk Wetboek evenwel niet gebruikt kunnen worden om tussenvorderingen in te leiden die vervallen zijn door verjaring.

Dat de inleidende dagvaarding niet automatisch de nieuwe vordering stuit ; dat een tegeneis volkomen onafhankelijk blijft ten overstaan van de hoofdeis ; dat de normale toelaatbaarheidsvereisten van toepassing zijn.

Dat de stuiting van de verjaring door de inleidende akte enkel geldt voor de vordering die daarmee wordt ingeleid en niet voor de nieuwe of gewijzigde vordering. (Deconinck, B., Incidentele vorderingen in hoger beroep : nieuwe eis-tegeneis-addenda, R.W., 1986-87, 445 ; Van Boeckhout, J., Uitbreiding of wijziging van de aanhangige vordering : een wondermiddel ?, R.W. 1978-79, 2355 e.v. ; Cass., 27 juni 1988, A.C., 1987-88, 1412).

Overwegende dat de huidige tegenvorderingen dan ook dienden te worden ingesteld binnen de voorziene verjaringstermijn.

Dat het ontslag gebeurde op 15 juni 1994 ; dat de tegeneisen gesteld werden bij conclusie, neergelegd ter griffie van het arbeidshof op 16 november 2000.

Dat zowel de verjaringstermijn van één jaar bedoeld bij artikel 15 van de Arbeidsovereenkomstenwet als, voor zoveel als nodig, de vijfjarige verjaringstermijn van artikel 26 V.T.Sv., ruim overschreden zijn.

Dat de tegeneisen derhalve vervallen zijn door verjaring.” (bladzijde 3, derde tot twaalfde alinea van het arrest).

Grieven

Artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat een dagvaarding voor het gerecht, een bevel tot betaling, of een beslag, betekend aan hem die men wil beletten de verjaring te verkrijgen, burgerlijke stuiting vormen.

Krachtens die bepaling stuit een dagvaarding de verjaring van de vordering die ze inleidt en van de vordering die virtueel daarin begrepen is.

Eiseres dagvaardde op 3 oktober 1994 verweester voor de Arbeidsrechtbank te Antwerpen teneinde haar (onder meer) te horen veroordelen tot de betaling aan eiseres van een vergoeding gelijk aan het loon voor twee jaar van 1.325.974 BEF.

Die vordering steunde op het in de dagvaarding aangevoerde onregelmatig ontslag wegens dringende redenen waartoe verweester op 15 juni 1994 was overgegaan.

Eiseres vorderde aldus de in de artikel 16 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden bepaalde vergoeding voor werknemers met minder dan tien dienstjaren in de onderneming omdat zij meende onder de toepassing te vallen van de in die wet bepaalde ontslagbescherming.

Eiseres vordert bij conclusie neergelegd op 16 november 2000 de toekenning van de forfaitaire vergoeding van één jaar loon, bepaald in de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983, gesloten in het Paritair Comité voor de papier- en kartonbewerking, betreffende het statuut van de syndicale afvaardiging, evenals een opzeggingsvergoeding met toepassing van artikel 39 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

De in artikel 16 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede de kandidaat-personeelsvertegenwoordigers bepaalde vergoeding kan niet worden gecumuleerd met de bijzondere vergoeding die verschuldigd is aan een onregelmatig ontslagen vakbondsafgevaardigde en met een gewone opzeggingsvergoeding, omdat de in artikel 16 bepaalde

vergoeding het minimum uitmaakt van de opzeggingsvergoeding die verschuldigd is wegens de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst en de andere wegens de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst verschuldigde vergoedingen door (die) vergoeding worden opgeslorpt als zij hoger is ;

De vorderingen die eiseres instelde bij conclusie neergelegd op 16 november 2000 zijn dan ook geen nieuwe vorderingen, maar waren virtueel begrepen in de oorspronkelijke vordering, ingesteld bij dagvaarding van 3 oktober 1994, aangezien zij berusten op hetzelfde feit, met name het onregelmatig ontslag wegens dringende reden, en dezelfde oorzaak en voorwerp hebben, met name het verkrijgen van een vergoeding wegens die onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

De verjaring van deze vorderingen werd dan ook gestuit door de dagvaarding van 3 oktober 1994, zodat de eenjarige verjaringstermijn van artikel 15 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en de vijfjarige verjaringstermijn van artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering niet verstreken was op het ogenblik van het instellen van de vorderingen.

Hieruit volgt dat het arbeidshof niet wettig de vordering tot het verkrijgen van een forfaitaire vergoeding gelijk aan één jaar loon met toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983 betreffende het statuut van de syndicale afgevaardigde, gesloten in het paritair comité voor de papier- en kartonverwerking, en de opzeggingsvergoeding onontvankelijk kon verklaren wegens verjaring (schending van alle in de aanhef van het middel vermelde bepalingen).

IV. Beslissing van het Hof

A. In zoverre het cassatieberoep gericht is tegen het arrest van 11 september 2000 :

Overwegende dat artikel 1, §4, b) 4, tiende lid, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, zoals in deze zaak van toepassing, bepaalt dat de Koning de syndicale afvaardiging van het personeel der ondernemingen ermee kan belasten de opdrachten uit te oefenen van de

comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, wanneer de onderneming gewoonlijk gemiddeld minder dan vijftig werknemers tewerkstelt ;

Dat de Koning van de hem bij deze wetsbepaling verleende bevoegdheid gebruik heeft gemaakt door in artikel 839decies van het ARAB te bepalen dat, bij ontstentenis van een veiligheidscomité, de opdrachten van dit comité uitgeoefend worden door de vakbondsafvaardiging van het personeel van de onderneming ;

Dat op grond van deze bepalingen de werknemers die lid zijn van de vakbondsafvaardiging in een onderneming die gewoonlijk gemiddeld minder dan vijftig werknemers tewerkstelt, van rechtswege belast worden met de opdrachten van het veiligheidscomité vanaf hun aanstelling als vakbondsafgevaardigde ;

Overwegende dat, krachtens artikel 1, §4, b), 4, elfde lid, van de wet van 10 juni 1952, de leden van de syndicale afvaardiging in dat geval, onverminderd de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomsten die voor hen gelden, dezelfde bescherming genieten als de leden die het personeel van de comités vertegenwoordigen, zoals die wordt bepaald in de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden ;

Dat het voornoemde elfde lid deze ontslagbescherming voor de leden van een vakbondsafvaardiging die met de uitoefening van de opdrachten van het veiligheidscomité zijn belast, niet laat aanvangen voor hun verkiezing, zoals voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraad en het veiligheidscomité, maar slechts “op de datum van het begin van hun opdracht” omdat de werkgever slechts kennis krijgt van hun aanstelling op het ogenblik dat zij hun opdracht als vakbondsafgevaardigde opnemen ; dat dit strookt met het doel van de bijzondere ontslagregeling, namelijk de werknemers te beschermen tegen het risico dat zij zouden ontslagen worden omwille van het feit dat zij belast zijn met de taken van het veiligheidscomité ;

Overwegende dat het risico dat de vakbondsafgevaardigde zou worden ontslagen omwille van zijn taak inzake veiligheid en gezondheid bestaat vanaf

het ogenblik dat de opdracht als vakbondsafgevaardigde wordt opgenomen omdat hij vanaf dat ogenblik belast is met de opdrachten van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, ook al heeft hij de effectieve uitvoering van zijn opdracht inzake veiligheid en gezondheid nog niet aangevat ;

Overwegende dat het arbeidshof in het arrest van 11 september 2000 de vordering van eiseres tot het verkrijgen van de vergoeding bepaald in artikel 17, §1, van de wet van 19 maart 1991 en de vergoeding bepaald in artikel 16 van die wet afwijst op grond van de overwegingen dat “wanneer de syndicale afgevaardigde in een bedrijf van minder van vijftig werknemers zijn functie van het veiligheidscomité niet daadwerkelijk uitoefent, deze opdracht geen aanvang heeft genomen en hij/zij geen aanspraken kan doen gelden op de bijzondere ontslagbescherming bepaald bij de wet van 19 maart 1991” en dat “de last van het bewijs dat (eiseres) de opdracht daadwerkelijk had aangevat en waarnam bij haar berust ; dat zij daarin faalt” ;

Dat het arbeidshof aldus de aangewezen wettelijke bepalingen schendt ;

Dat het middel gegrond is ;

B. In zoverre het cassatieberoep gericht is tegen het arrest van 15 juni 2001 :

Overwegende dat een rechtsvordering die uit de arbeidsovereenkomst is ontstaan, een jaar na het beëindigen van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit deze vordering is ontstaan, verjaart, zonder dat deze termijn een jaar na het eindigen van deze overeenkomst mag overschrijden ;

Overwegende dat, krachtens artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek, een dagvaarding de verjaring stuit voor de vordering die ze inleidt en voor de vordering die daarin virtueel begrepen is ; dat voor de stuiting van laatstgenoemde vordering vereist is dat het voorwerp van die vordering virtueel begrepen is in het voorwerp van de bij dagvaarding ingestelde vordering ;

Overwegende dat eiseres bij inleidende dagvaarding van 3 oktober 1994 aanvoerde dat :

1. zij bij verweerster als arbeidster in dienst was sedert 9 november 1987 en op 15 juni 1994 ontslagen werd om beweerde dringende redenen ;

2. zij sinds 27 oktober 1993 bij verweerster aangesteld was als syndicaal afgevaardigde, overeenkomstig de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983, gesloten in het nationaal paritair comité voor de papier- en kartonbewerking ;

3. zij in de onderneming van verweerster die gewoonlijk minder dan vijftig werknemers tewerkstelt, krachtens artikel 839decies van het ARAB de opdrachten van het comité voor de veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen in de onderneming uitvoerde ;

Dat zij in deze dagvaarding, benevens een vergoeding wegens morele schade en achterstallig loon, op grond van artikel 1, §4, b), negende lid , a, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede van de salubriteit van het werk en de werkplaatsen, als beschermde werkneemster wegens een ontslag in strijd met de artikelen 4 tot en met 13 van de wet van 19 maart 1991, de beschermingsvergoeding bepaald in de artikelen 16 en 17 van deze wet van 19 maart 1991 vorderde, zijnde een vergoeding gelijk aan het loon voor het nog resterende gedeelte van de periode tot het einde van het mandaat en een vergoeding gelijk aan het loon voor twee jaar ;

Overwegende dat eiseres bij appèlconclusie, neergelegd ter griffie van het Arbeidshof te Antwerpen op 16 november 2000, aanvoerde dat haar minstens wegens het onmiddellijk ontslag zonder dat er een dringende reden bestond, op grond van de voormelde collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983 betreffende het statuut van de syndicaal afgevaardigde, een forfaitaire ontslagvergoeding van één jaar loon en een opzeggingsvergoeding van vier weken loon diende te worden toegekend ;

Overwegende dat, krachtens artikel 22, 3°, en het voorlaatste lid van dit artikel van de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983, onverminderd het recht van de werknemer op de in artikel 39 van de Arbeidsovereenkomstenwet bepaalde opzeggingsvergoeding, een forfaitaire vergoeding, gelijk aan de brutobezoldiging van een jaar, door de werkgever verschuldigd is indien de werkgever een syndicaal afgevaardigde heeft ontslagen wegens een dringende reden en de arbeidsrechtbank het ontslag ongegrond heeft verklaard ;

Overwegende dat het laatste lid van voormeld artikel 22 bepaalt dat die forfaitaire vergoeding niet verschuldigd is wanneer de syndicale afgevaardigde de vergoeding ontvangt, in artikel 1bis, §7, van de voormelde wet van 10 juni 1952 bepaald, zijnde thans de vergoeding bepaald in artikel 16 en 17 van de wet van 19 maart 1991 ; dat laatstgenoemde vergoeding voorts een minimum-opzeggingsvergoeding is en niet kan gecumuleerd worden met de gewone opzeggingsvergoeding ;

Overwegende dat het voorwerp van vordering tot verkrijging van de opzeggingsvergoeding en van de in artikel 22, 3°, van de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 september 1983 bepaalde forfaitaire vergoeding virtueel begrepen zijn in het voorwerp van de vordering van eiseres tot verkrijging op grond van artikel 1, §4, b), negende lid, a van de wet van 10 juni 1952 van de bijzondere ontslagvergoeding van artikel 16 en 17 van de wet van 19 maart 1991, die zowel de schade ingevolge het onregelmatig ontslag, zijnde het ontslag zonder inachtneming van de wettelijk verplichte opzeggingstermijn, als deze ingevolge de miskennis van de bijzondere bescherming van de werknemer, syndicaal afgevaardigde, vergoedt ; dat dienvolgens de verjaring van de vorderingen van eiseres, ingesteld bij de ter griffie van het arbeidshof op 16 november 2000 neergelegde appèlconclusie, met de dagvaarding van 3 oktober 1994 werd gestuit ;

Overwegende dat het bestreden arrest deze stuiting door de dagvaarding verwerpt met de overweging dat zulke stuiting “enkel geldt voor de vordering die daarmee wordt ingeleid” en zodoende de aangewezen wettelijke bepalingen schendt ;

Dat het middel gegrond is ;

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

Vernietigt het bestreden arrest van 11 september 2000 behalve in zoverre het het hoger beroep en het incidenteel hoger beroep ontvankelijk verklaart ;

Vernietigt het bestreden arrest van 15 juni 2001 ;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest van 11 september 2000 en van het vernietigde arrest van 15 juni 2001 ;

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Arbeidshof te Brussel.

Aldus geoordeeld door het Hof van Cassatie, derde kamer, te Brussel, door afdelingsvoorzitter Robert Boes, de raadsheren Ernest Waûters, Ghislain Dhaeyer, Eric Dirix en Eric Stassijns, en in openbare terechtzitting van zeventien maart tweeduizend en drie uitgesproken door afdelingsvoorzitter Robert Boes, in aanwezigheid van advocaat-generaal Anne De Raeve, met bijstand van eerstaanwezend adjunct-griffier Lisette De Prins.